

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	12 - Інформаційні технології
Спеціальність	126 Інформаційні системи та технології
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни, розподіл годин за аудиторними заняттями	2 кред. ЄКТС / 60 годин <i>Лекції – 18 годин, семінарські – 18 годин, самостійна робота студенті – 24 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Модульна контрольна робота / Залік</i>
Розклад занять	<i>rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>https://psy.kpi.ua/vikladachi/</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» передбачає ознайомлення аспірантів із теоретичними основами організації освітнього процесу у закладі вищої освіти та науковими основами управління вищою школою. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» передбачає підготовку аспірантів до майбутньої педагогічної діяльності у закладах вищої освіти на посадах асистентів, що передбачає самостійне засвоєння педагогічної літератури, розробку та проведення всіх видів занять і контрольних заходів у закладі вищої освіти, аналіз і вибір ефективних дидактичних методів навчання, критичну оцінку своїх занять. Інтегральною компетентністю вивчення даної дисципліни є здатність виконувати посадові обов'язки викладача закладу вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» є сутність, закономірності, принципи освітнього процесу у закладах вищої освіти; зміст освіти, методи, форми й засоби освітнього процесу; виховна роль процесу навчання; педагогічні умови, що сприяють ефективній навчально-пізнавальній діяльності здобувачів освіти.

Метою навчальної дисципліни «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» є формування у здобувачів освіти компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності проблем педагогіки вищої школи та сучасних тенденцій розвитку вищої освіти; формування у здобувачів освіти практичних умінь та навичок, необхідних для реалізації наукових досліджень та проєктів у сфері освіти; формування у аспірантів здатностей розробки та проведення всіх видів занять і контрольних заходів у закладі вищої освіти.

Система теоретичних (лекційних) і практичних (семінарських) занять дає можливість вирішити такі **основні завдання:**

- сформуванню у здобувачів вищої освіти базові знання про структуру системи вищої освіти в Україні, теоретичні основи процесу навчання у вищій школі, особливості організації виховної роботи в закладі вищої освіти;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями управління освітнім процесом

вищого навчального закладу, особливостями організації методичної роботи у закладі вищої освіти;

- сформувати вміння аналізувати нормативні документи, які реалізують зміст освіти у вищій школі, і знати основні підходи до їх розробки;
- розвинути здатність використовувати традиційні та інноваційні методи навчання і виховання студентської молоді;
- сформувати вміння застосовувати в освітньому процесі вищої школи елементи педагогічних технологій;
- сформувати уявлення про особливості використання різних видів контролю навчальних досягнень студентів, у т. ч. тестовий контроль;
- розвинути здатність володіти прийомами та способами вирішення конфліктних ситуацій у педагогічній взаємодії.

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти:

Загальних компетентностей:

- Здатність розв'язувати комплексні науковоприкладні задачі у сфері інформаційних систем і технологій та з дотичних до міждисциплінарних напрямів на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної (ЗК 4);

Професійних компетентностей:

- Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень й інноваційних розробок українською та іноземними мовами, глибоке розуміння наукових текстів іноземними мовами за напрямком досліджень (ФК 2);
- Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті (ФК 4).

Програмні результати навчання:

- Організувати і здійснювати освітній процес у сфері інформаційних технологій, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти. (ПРН10).

Ефективне засвоєння навчального матеріалу значною мірою залежить від активної співпраці здобувачів вищої освіти з викладачем під час лекцій та практичних занять. Консультації з даного курсу проводяться відповідно до розкладу, який можна знайти на офіційному сайті кафедри психології та педагогіки.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни аспіранту бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек. Дисципліна «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» вивчається після опанування дисциплін психологічної спрямованості у програмі бакалаврської підготовки та після опанування дисциплін педагогічної спрямованості у програмі магістерської підготовки.

Успішне вирішення завдань навчальної дисципліни базується на засвоєні аспірантами знань та умінь, сформованих у них, в результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософські засади наукової діяльності». Навчальна дисципліна, якою забезпечується ця навчальна дисципліна є «Педагогічна практика».

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	5
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука.	5	2	1	2
Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі	5	2	1	2
Тема 3. Теоретичні основи процесу навчання.	6	2	2	2
Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі. Методи навчання	9	2	4	3
Тема 5. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти	7	2	2	3
Тема 6. Система забезпечення якості освіти. Контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів	7	2	2	3
Тема 7. Зміст виховної роботи зі студентською молоддю.	7	2	2	3
Тема 8. Культура педагогічного спілкування у ЗВО	7	2	2	3
Тема 9. Управління освітнім процесом в закладі вищої освіти та стратегії розвитку	7	2	2	3
Всього годин	60	18	18	24

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи. Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. Режим доступу: https://opac.kpi.ua/F/N5C8NSEHNPAG4AC7IU5U2NEI5TAN3GV7CK72F4TT6YA2T8PH2-08156?func=find-acc&acc_sequence=005454291
2. Цюняк О. П. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 128 с. Режим доступу: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7961/1/Цюняк%20О.П.%20навчальний%20посібник%202019.pdf>
3. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОРМ Бровін О.В., 2020. 240 с.
4. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с. Режим доступу: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchoyi%20s%20hko%20ly.pdf>
5. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. - 120 с.
6. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д.Г., 2020. 291 с.
7. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Навчально-методичний посібник. Посібник. К: Дакор, 2020. 178 с.
8. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.

4.2. Допоміжна література:

1. Антонова О. Є, Гусак В. М., Дубасенюк О. А. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія. Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2019. 328 с.
2. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ : НТУ, 2017. 172 с.
3. Ісаєнко В., Рідей Н., Навроцька Д., Улішенко А. Синергетична педагогіка: навч.-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, НАУ, 2019. 416 с.
4. Косенко Д. Новий освітній простір. Мотивуючий простір: інформаційний посібник. Київ : Видавничий центр Академія, 2019. 255 с.
5. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 350 с.
6. Педагогічна освіта – необхідна складова професійного становлення фахівця в умовах класичного університету. Актуальні проблеми педагогічної освіти : соціокультурний вимір : колективна монографія / Олійник М.І., Мачинська Н.І., Войтович А.Ю. та ін., за ред. Мачинської Н.І. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 352 с.
7. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.
8. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

Електронні ресурси:

1. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова Кабінету Міністрів України N1341 від 23 листопада 2011 р. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1326289476970265/p>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <http://naqa.gov.ua>

4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
 5. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
-

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

5.1 Денна форма. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	<p>Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука.</p> <p>Актуальні проблеми педагогічної галузі науки. Мета і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи», її місце в професійній підготовці аспірантів. Об'єкт та предмет педагогіки вищої школи. Сучасні підходи до визначення категоріального апарату педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи із іншими науками.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Розкрийте основні категорії педагогіки вищої школи.2. Сформулюйте основні цілі освіти.3. Сформулюйте предмет педагогіки вищої школи.4. Розкрийте зміст дидактики вищої школи.
2	<p>Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі</p> <p>Основні закономірності процесу навчання. Сучасні освітні парадигми: технократична, гуманістична та їх порівняльний аналіз. Основні напрямки підвищення ефективності навчання. Концепції навчання: асоціативнорефлекторна, поетапне формування розумових дій, трансформаційна теорія навчання. Структура процесу навчання.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Розкрийте закономірності навчання.2. В чому полягає суть технократичної парадигми навчання?3. Розкрийте сутність гуманістичної парадигми навчання.4. Охарактеризуйте зміст трансформаційної теорії навчання.
3	<p>Тема 3. Теоретичні основи процесу навчання</p> <p>Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії навчання: знання, навички, уміння, компетентність і компетентності, педагогічний процес, дидактична система, зміст освіти і навчання. Принципи навчання та їх змістова характеристика: науковості, наочності, зв'язок теорії із практикою, систематичності та послідовності, міцності засвоєння знань, свідомості та активності, доступності.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Дайте визначення поняттям «інформація» та «наукова інформація».2. Яким вимогам має відповідати наукова інформація?3. Наведіть приклади навичок, якими Ви володієте.4. Як перевірити ступінь сформованості навичок?5. Розкрийте структуру уміння.6. Розкрийте сутність поняття «компетентність».7. Розкрийте зміст принципів навчання

4	<p>Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі. Методи навчання Класифікація організаційних форм навчання і видів навчальних занять. Роль та місце лекції у сучасному закладі вищої освіти. Переваги та недоліки лекційного методу навчання. Головні дидактичні завдання лекції. Типи лекцій, їх призначення та особливості. Сучасні дидактичні вимоги до лекції. Зміст та структура лекції, методика викладання. Призначення, зміст і методика проведення практичних занять. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення. Лабораторні заняття. Колоквіуми. Самостійна робота студентів. Управління пізнавальною діяльністю студентів. Методи активізації пізнавальної діяльності. Стимули активізації пізнавальної діяльності студентів.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте головні дидактичні завдання лекції. Обґрунтуйте переваги і недоліки лекційного методу та шляхи їхнього усунення. 2. Обґрунтуйте основні дидактичні вимоги до змісту і структури лекції. Розкрийте завдання викладача щодо забезпечення цих вимог. 3. Розкрийте призначення й особливості різних типів лекцій. У чому складаються особливості проблемної лекції? 4. Розкрийте сутність основних методів активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції. 5. Розкрийте призначення і сутність основних стимулів активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції. 6. Дайте визначення практичного заняття. Сформулюйте його дидактичні завдання. Обґрунтуйте завдання викладача на цих заняттях. 7. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні практичних занять. 8. Дайте визначення семінарського заняття. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять й особливості їхнього проведення. Розкрийте роль викладачів на цих заняттях. 9. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять.
5	<p>Тема 5. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. Психологічна сутність інноваційного навчання. Загальна характеристика педагогічних технологій. Технологія програмованого навчання. Модульна технологія навчання. Кредитно-модульна технологія. Ігрові методи навчання. Принципи дистанційного навчання. Дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів та технологія їх розроблення. Технологія змішаного навчання.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте основні цілі інноваційного навчання. 2. Проведіть аналіз основних педагогічних технологій. 3. Розкрийте основні вимоги до технології програмованого навчання. 4. Обґрунтуйте завдання, цілі та функції модульної технології навчання.

6	<p>Тема 6. Система забезпечення якості освіти. Контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів.</p> <p>Цілі та завдання контролю якості навчання. Основні фактори, що впливають на якість навчання. Об'єкт і предмет контролю. Вимоги до системи контролю. Валідність, надійність, достовірність та ефективність контролю. Види та рівні контролю, їх завдання, цілі та функції. Форми контролю. Оцінювання і оцінка навчальних досягнень студентів. Актуальні проблеми контролю і оцінювання досягнень студентів на сучасному етапі.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте основні цілі, завдання та функції контролю якості навчання. 2. Проведіть аналіз основних факторів, які впливають на якість навчання та їхніх характеристик. 3. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання. 4. Обґрунтуйте завдання, цілі та функції основних видів контролю. 5. Проаналізуйте переваги та недоліки різних форм контролю. 6. Визначте основні проблеми контролю і оцінювання досягнень студентів на сучасному етапі.
7	<p>Тема 7. Зміст виховної роботи зі студентською молоддю.</p> <p>Загальна характеристика процесу виховання. Виховний простір закладу вищої освіти. Актуальні проблеми змісту виховання студентської молоді. Особливості виховання у ЗВО. Принципи в навчальному процесі ЗВО. Характеристика та вимоги принципів виховання: суспільна спрямованість, суб'єктність, цілісність, безперервність, диференційований та індивідуальний підхід, вимогливість та повага до студента, активізація взаємодії викладача і студента. Методи виховання у ЗВО: переконання, вправа, заохочення, вимога, критика, приклад, покарання, сугестія.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення процесу виховання. 2. Чому навчання та виховання є нерозривними компонентами організації навчального процесу? 3. В чому полягає специфіка методів виховання у ЗВО? 4. Визначте актуальні проблеми змісту виховання студентів. 5. Розкрийте сутність принципів виховання.
8	<p>Тема 8. Культура педагогічного спілкування у ЗВО.</p> <p>Сутність та структура педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування. Актуальні проблеми змісту педагогічного спілкування у ЗВО. Спілкування та взаємодія в системах: «викладач-студент», «викладач-викладач».</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть стилі педагогічного спілкування. 2. Розкрийте структуру педагогічного спілкування. 3. Розкрийте етапи педагогічного спілкування. 4. Яке місце належить взаємодії в структурі педагогічного спілкування?

9	<p>Тема 9. Управління освітнім процесом в закладі вищої освіти та стратегії розвитку вищої освіти.</p> <p>Основні положення нормативного та правового регулювання організації навчального процесу у закладах вищої освіти України. Теоретичні основи та методи побудови організаційних структур управління навчальним закладом, контролю результатів педагогічної діяльності, впровадження інновацій в освітній процес; принципи планування навчально-виховного процесу; засади формування структури колективу, мотивації педагогічної праці; основи професійної культури та її складових керівників навчального закладу. Сучасні підходи щодо організації навчального процесу у закладах вищої освіти України, які зорієнтовані на модернізацію вищої освіти до європейських вимог.</p> <p>Завдання на СР:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Розкрийте теоретичні основи та методи побудови організаційних структур управління навчальним закладом.2. Визначте алгоритм впровадження інновацій в освітній процес.3. Охарактеризуйте сучасні підходи щодо організації навчального процесу у закладах вищої освіти України.
---	---

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

полягають у формуванні у здобувачів вищої освіти вмінь обґрунтовувати правила застосування принципів дидактики при проведенні різних видів навчальних занять, обирати стратегію спілкування, працювати з педагогічною літературою, готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)
1	<p>Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука. Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none">1. Актуальні проблеми педагогіки вищої школи.2. Мета та завдання педагогіки вищої школи.3. Роль і місце педагогіки вищої школи у професійній підготовці аспірантів.4. Об'єкт та предмет педагогіки вищої школи.5. Сучасні підходи до визначення категоріального апарату педагогіки вищої школи.6. Зв'язок педагогіки вищої школи із іншими науками.7. Нормативні документи. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Назвіть ключові поняття педагогіки вищої школи.2. Сформулюйте поняття «дидактика».3. Розкрийте зміст поняття «освіта».4. Сформулюйте основні цілі сучасної освіти.5. Сформулюйте предмет педагогіки вищої школи.6. Розкрийте зміст дидактики вищої школи.
2	<p>Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none">1. Основні закономірності процесу навчання.2. Сучасні освітні парадигми: технократична, гуманістична та їх порівняльний аналіз.3. Асоціативно-рефлекторна концепція навчання.4. Поетапне формування розумових дій.5. Трансформаційна теорія навчання.6. Процес навчання як взаємопов'язана діяльність викладача і студента.7. Зворотній зв'язок у навчанні.8. Структура процесу навчання <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Розкрийте закономірності навчання.2. Розкрийте структуру процесу навчання.3. В чому полягає технократична парадигма навчання?4. Розкрийте сутність гуманістичної парадигми навчання.5. Охарактеризуйте зміст трансформаційної теорії навчання.

3	<p>Тема 3. Теоретичні основи процесу навчання. Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність основних понять теорії навчання: <ul style="list-style-type: none"> – знання, – навички, – уміння, – компетентність і компетентності, – педагогічний процес, – дидактична система, – зміст освіти і навчання. Взаємозв'язок основних понять теорії навчання. Їх сучасне тлумачення. Принципи навчання та їх змістова характеристика: <ul style="list-style-type: none"> – науковості, – наочності, – зв'язок теорії із практикою, – систематичності та послідовності, – міцності засвоєння знань, – свідомості та активності, – доступності. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> Дайте визначення поняттям «інформація» та «наукова інформація». Яким вимогам має відповідати наукова інформація? Наведіть приклади навичок, якими Ви володієте. Як перевірити ступінь сформованості навичок? Розкрийте структуру уміння. Розкрийте сутність поняття «компетентність». Розкрийте зміст принципів навчання. Розкрийте зміст принципу доступності у навчанні.
4	<p>Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі. Методи навчання Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> Сучасні технології і методи навчання. Актуальні організаційні форми навчального процесу. Педагогічні вимоги до сучасних лекційних занять. Педагогічні вимоги до сучасних семінарських занять. Педагогічні вимоги до сучасних лабораторних занять. Педагогічні вимоги до організації СРС. Способи стимулювання учбової діяльності студентів. Роль практики у навчальному процесі. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> Розкрийте головні дидактичні завдання лекції. Обґрунтуйте переваги і недоліки лекційного методу та шляхи їхнього усунення. Обґрунтуйте основні дидактичні вимоги до змісту і структури лекції. Розкрийте завдання викладача щодо забезпечення цих вимог. Сформулюйте вимоги до проблемної лекції. Дайте визначення практичного заняття. Сформулюйте його дидактичні завдання. Обґрунтуйте завдання викладача на цих заняттях. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні практичних занять. Дайте визначення семінарського заняття. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять й особливості їхнього проведення. Розкрийте роль викладачів на цих заняттях. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять

5	<p>Тема 5. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна сутність інноваційного навчання. 2. Основні принципи інноваційного навчання. 3. Загальна характеристика педагогічних технологій. 4. Особливості технології програмованого навчання. 5. Модульна технологія навчання. 6. Загальна характеристика кредитно-модульної технології. 7. Принципи дистанційного навчання. 8. Актуальні проблеми технології змішаного навчання. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте основні педагогічні технології. 2. Визначте основні особливості інноваційної технології. 3. В чому полягають переваги кредитно-модульної технології навчання? 4. Охарактеризуйте дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів. 5. Опишіть технологію розроблення електронних навчальних засобів.
6	<p>Тема 6. Система забезпечення якості освіти. Контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення та склад системи забезпечення якості освіти. 2. Призначення процедур забезпечення якості освіти. 3. Сутність процедур забезпечення якості освіти (ліцензування, акредитація). 4. Цілі та завдання контролю якості навчання. 5. Основні фактори, що впливають на якість навчання. 6. Об'єкт і предмет контролю. 7. Види та рівні контролю, їх завдання, цілі та функції. 8. Форми контролю. 9. Оцінювання і оцінка навчальних досягнень студентів. 10. Поняття про еталонні уявлення. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому полягає особливість стандарту вищої освіти України? 2. Охарактеризуйте основні складові компоненти стандарту вищої освіти. 3. Опишіть призначення освітньо-професійної програми. 4. Опишіть призначення освітньо-наукової програми. 5. Проаналізуйте університетську систему забезпечення якості освіти. 6. Проведіть аналіз основних факторів, які впливають на якість навчання та їхніх характеристик. 7. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання. 8. Обґрунтуйте завдання, цілі та функції основних видів контролю. 9. Проаналізуйте переваги та недоліки різних форм контролю.

7	<p>Тема 7. Зміст виховної роботи зі студентською молоддю.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Актуальні проблеми змісту виховання студентської молоді. 2.Загальна характеристика процесу виховання. 3.Характеристика та вимоги принципів виховання: <ul style="list-style-type: none"> - суспільна спрямованість, -суб'єктність, -цілісність, -безперервність, -диференційований та індивідуальний підхід, -вимогливість та повага до студента, -активізація взаємодії викладача і студента. 4. Роль самовиховання. 5. Методи виховання у ЗВО: переконання, вправа, заохочення, вимога, критика, приклад, покарання, сугестія. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення процесу виховання. 2. Розкрийте основні методи виховання та наведіть приклади. 3. Чому навчання та виховання є нерозривними компонентами організації навчального процесу. 4. Розкрийте сутність принципів виховання
8	<p>Тема 8. Культура педагогічного спілкування у ЗВО.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми змісту педагогічного спілкування у ЗВО. 2. Сутність та структура педагогічного спілкування. 3. Спілкування в системах: «викладач-студент», «викладач-викладач». 4. Стилї педагогічного спілкування. 5. Комунікативна сторона спілкування. 6. Інтерактивна сторона спілкування. 7. Перспективна сторона спілкування. 8. Міжособистісне спілкування в учбовій групі <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте сторони спілкування в системі «викладач-студент». 2. Охарактеризуйте стилї педагогічного спілкування. 3. Розкрийте структуру педагогічного спілкування. 4. Розкрийте етапи педагогічного спілкування. 5. Яке місце належить взаємодії в структурі педагогічного спілкування. 6. Розкрийте бар'єри спілкування та їх причини.

9	<p>Тема 9. Управління освітнім процесом в закладі вищої освіти та стратегії розвитку вищої освіти.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none">1. Теоретичні основи організаційних структур управління навчальним закладом.2. Методи побудови організаційних структур управління навчальним закладом.3. Принципи планування навчально-виховного процесу.4. Засади формування структури колективу, мотивації педагогічної праці.5. Основи професійної культури та її складових керівників навчального закладу.6. Шляхи розвитку педагогічної майстерності у сучасному освітньому середовищі.7. Сучасні підходи щодо організації навчального процесу у закладах вищої освіти України, які зорієнтовані на модернізацію вищої освіти до європейських вимог. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Розкрийте теоретичні основи та методи побудови організаційних структур управління навчальним закладом.2. Визначте алгоритм впровадження інновацій в освітній процес.3. Охарактеризуйте сучасні підходи щодо організації навчального процесу у закладах вищої освіти України.4. Розкрийте компоненти педагогічної майстерності.5. Визначте співвідношення педагогічного такту та вимогливості в діяльності викладача.6. Охарактеризуйте шляхи розвитку педагогічних здібностей.
---	---

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Вивчення дисципліни «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у закладах вищої освіти, що передбачає питому вагу самостійної роботи аспірантів. Самостійна робота полягає у підготовці до лекцій, семінарських (практичних) занять, опрацюванні завдань, отриманих на аудиторних заняттях, підготовці до модульної контрольної роботи та заліку. Здобувачі вищої освіти самостійно опрацьовують питання за всіма темами в теоретичному або практичному аспекті.

У процесі самостійної роботи здобувачі вищої освіти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- систематизації та інтерпретації різноманітних джерел інформації з дисципліни;
- ефективного планування своєї роботи, дотримання дедлайнів та самомотивації до навчання;
- чіткого і структурованого викладу власних думок під час семінарів;
- критичної оцінки своїх досягнень в навчальній діяльності;
- використання програмного забезпечення та цифрових інструментів для вирішення навчальних і дослідницьких завдань.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідуваність і виконання завдань

Відвідування лекційних занять не оцінюється але є бажаним, оскільки навчальний матеріал викладається в доступній формі та є можливість обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів. Для здобувачів вищої освіти, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, активна робота на лекційних заняттях вкрай необхідна. Однак відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь здобувача вищої освіти на семінарських заняттях є обов'язковою. Рейтинг здобувача вищої освіти значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на семінарських заняттях. Кожне пропущене семінарське заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг з дисципліни. У разі пропуску семінарського заняття обов'язково повинні бути вивчені теми, а також виконані всі завдання. Контроль знань (розуміння) здобувачем вищої освіти пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри психології та педагогіки. Здобувач вищої освіти, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання).

Теми і завдання для семінарських занять передбачені робочою програмою дисципліни, доступною з особистого кабінету здобувача вищої освіти в системі «Кампус» або на сайті кафедри психології та педагогіки.

Здобувач вищої освіти на семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки здобувача вищої освіти не з кращого боку.

Форми роботи

Лекції, семінарські заняття. Тематика лекцій висвітлена у силабусі дисципліни. Вітаються питання від аспірантів до викладача під час лекції. Допускається і вітається діалог між аспірантом і викладачем на лекції. На семінарських заняттях аспіранти фокусують свою увагу на аналізі педагогічних та психологопедагогічних явищ та оволодівають активними прийомами управління дискусією. Комунікація з викладачем можлива та заохочуватиметься на навчальних заняттях, а також у межах консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри психології і педагогіки. До того ж для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер Telegram.

Політика університету

Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів вищої освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання академічному плагіату <https://rb.gy/agihij>, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також у Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf

Вирішення конфліктних ситуацій Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються Положенням про вирішення конфліктних ситуацій в КПІ ім. Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/2020_7-170. У випадку не згоди аспіранта з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету/директора інституту за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: опитування за темою заняття, модульна контрольна робота.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних навчальних планів згідно з графіком навчального процесу.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) роботу на семінарських (практичних) заняттях (відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії);
- 2) складання модульної контрольної роботи.

Здобувач вищої освіти отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь у проведених семінарських (практичних) заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу здобувача вищої освіти.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти визначені у положенні про PCO з дисципліни та представлені у Додатку 1.

Викладач оцінює роботу здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на восьмому і чотирнадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг здобувача вищої освіти станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 8 семінарських заняттях) і 14-й тиждень (за результатами роботи на наступних 15-16 семінарських заняттях) навчання повідомляється здобувачу вищої в особистому кабінеті електронного кампусу.

Модульна контрольна робота (МКР) складається з 28 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. МКР проводиться за допомогою гугл-тестів на останній (передостанній) лекції. Доступ до МКР надається здобувачам вищої освіти лише під час лекції. Перескладати МКР не можна.

Здобувач освіти може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення здобувача вищої освіти з виставленою викладачем

оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації здобувачам вищої освіти

Вивчення курсу «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи» передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти системи педагогічних знань, основних понять за темами, ознайомлення з навчально-методичними матеріалами.

Головною метою лекцій є мотивація і організація роботи здобувачів вищої освіти з навчальним матеріалом у міжсесійний період. Лекції проводяться із використанням мультимедійних презентацій (за наявності умов в аудиторії).

Готуючись до семінарського заняття здобувач вищої освіти має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, ознайомитись зі змістом матеріалу підручника. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений здобувач вищої освіти не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж здобувач вищої освіти не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо здобувач вищої освіти не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи здобувача вищої освіти і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри психології та педагогіки, д-ром психол. наук Ложкіним Георгієм Володимировичем завідувачкою кафедри психології та педагогіки, д-ром психол. наук, професоркою Воляннюк Наталією Юріівною, доцентом кафедри психології та педагогіки, канд. психол. наук Блохіною Іриною Олександрівною, доцентом кафедри психології та педагогіки, канд. психол. наук Євтушенко Іриною Володимирівною

Ухвалено кафедрою психології та педагогіки (протокол № 15 від 31.05.2024 р.)

Погоджено методичною радою університету (протокол №_ від __. __.2024 р.)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни «Вступ до спеціальності» складається з балів, що отримуються за:

- 1) робота на семінарських (практичних) заняттях;
- 2) складання модульної контрольної роботи.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1	Відповіді на семінарських заняттях (доповідь)	42	6	7	42
2	Активна участь у обговоренні теми семінару/ практична робота під час семінару	18	1	18	18
4	Модульна контрольна робота	40	1	1	40
	Всього				100

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру підраховується таким чином:

$$RC = 42 + 18 + 40 = 100 \text{ балів}$$

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських (практичних) заняттях

Ваговий бал за підготовлену доповідь **6 балів**. Максимальна кількість балів за доповіді на семінарах дорівнює 6 балів × 7 видів доповіді = 42 балів.

Ваговий бал за активну участь у обговоренні теми семінару, дорівнює 1 бал. Максимальна кількість балів за активну участь у семінарі дорівнює 18 балів.

Робота на семінарських заняттях (доповідь)

Повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає повну і аргументовану відповідь, демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, висловлює власну позицію з відповідним обґрунтуванням з дискусійних питань, ефективно використовую візуальні засоби (мультимедійні презентації, відеоматеріали тощо)	5-6
Достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає повну аргументовану відповідь з несуттєвими неточностями, висловлюючи власну позицію допускає незначні порушення логіки, на достатньому рівні використовує візуальні засоби до теми семінару	3-4
Неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає неповні відповіді, допускає неточності, висловлюючи власну позицію проявляє складність в її обґрунтуванні	1-2
Відповідь не відповідає вимогам «задовільно», або відсутність відповіді; ухиляння від участі у семінарському занятті	0

2. Складання модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів складає 40 балів (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання МКР дорівнює 1)):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 40)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 40)	0

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 60 + 40 = 100 \text{ балів.}$$

Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру **60 і більше балів** мають можливість:
а) отримати залікову оцінку (залік) відповідно до набраного рейтингу (рейтингові бали переводяться до оцінки згідно із таблицею та заносяться до відомості семестрового контролю);

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки (при цьому попередній рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни скасовується і він отримує оцінку тільки за результатами залікової контрольної роботи).

Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше **60 балів, але виконали умови допуску**, виконують залікову контрольну роботу.

Залікова контрольна робота складається зі 100 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни та виконується письмово.

Залікова контрольна робота проводиться за допомогою гугл-тестів, доступ до ЗКР надається студентам лише під час проведення заліку. Тривалість ЗКР – 90 хвилин. Залікова контрольна робота містить 100 тестових питань, кожне питання містить 3-4 варіанти відповіді, серед яких правильною є лише одна. Задача студента – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку студента) та позначити його у будь-який зручний спосіб.

Максимальна кількість балів складає **100** (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 100)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 100)	0

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Орієнтовні питання до залікової контрольної роботи

1. Розкрийте зміст поняття «освіта» і сформулюйте основні цілі освіти.
2. Обґрунтуйте основні принципи освіти в Україні.
3. Розкрийте сутність рівнів і ступенів вищої освіти в Україні.
4. Дайте визначення таких понять: «освітній рівень», «професія», «спеціальність», «спеціалізація» і «кваліфікація».
5. Розкрийте типи ЗВО в Україні.
6. Розкрийте основні наукові завдання педагогіки вищої школи.
7. Розкрийте сутність понять: «знання», «навички» та «уміння» і поясніть їх діалектичний зв'язок.
8. Дайте визначення понять: «навчальний процес», «зміст освіти» та «зміст навчання».
9. Розкрийте зміст понять: «методи навчання», «засоби навчання», «форми організації навчання».
10. Розкрийте сутність етапів дидактичного процесу.
11. Сформулюйте основний закон дидактики.
12. Розкрийте сутність основних принципів дидактики.
13. Обґрунтуйте завдання викладача та методи управління мотивацією студентів.
14. Обґрунтуйте переваги та недоліки лекції як форми організації навчання.
15. Розкрийте основні дидактичні вимоги до змісту і структури лекції.
16. Розкрийте принципи побудови проблемної лекції.
17. Розкрийте сутність основних методів активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.
18. Дайте визначення семінарського заняття та його основних типів.
19. Дайте визначення практичного та лабораторного занять.
20. Дайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні навчальних занять різних видів.
21. Розкрийте склад і призначення стандартів вищої освіти.
22. Розкрийте призначення та структуру стандарту вищої освіти та освітньої програми.
23. Розкрийте призначення та склад системи забезпечення якості освіти.
24. Зробіть аналіз основних факторів, що впливають на якість навчання.
25. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання, обґрунтуйте шляхи їх забезпечення.
26. Розкрийте сутність основних видів контролю, обґрунтуйте їх цілі, функції та завдання.
27. Зробіть аналіз переваг і недоліків різних форм контролю якості підготовки студентів.
28. Дайте визначення понять «оцінка» і «відмітка», обґрунтуйте їх основні функції.
29. Розкрийте сутність вимог до контрольних завдань, обґрунтуйте шляхи їх забезпечення.
30. Обґрунтуйте шляхи до вибору складності, трудомісткості та тривалості контролю.
31. Розкрийте види та рівні педагогічного спілкування.
32. Розкрийте сутність емоційно творчого аспекту педагогічного спілкування
33. Розкрийте сутність і структуру педагогічного такту.
34. Визначте поняття педагогічної майстерності, її критерії та рівні.
35. Охарактеризуйте педагогічний такт та його складові.
36. Проаналізуйте елементи професійної компетентності викладача.
37. Охарактеризуйте основні вікові новоутворення, що притаманні особистості у юнацькому віці.
38. Кризи розвитку в студентському віці.
39. Розкрийте фактори регуляції поведінки особистості в юнацькому віці.
40. Розкрийте сторони спілкування в системі «викладач-студент».
41. Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування.
42. Розкрийте структуру педагогічного спілкування.
43. Розкрийте етапи педагогічного спілкування.
44. Яке місце належить взаємодії в структурі педагогічного спілкування.
45. Розкрийте бар'єри спілкування та їх причини.
46. Розкрийте особливості вияву педагогічної техніки.
47. Розкрийте сутність поняття стиль педагогічного спілкування. Види педагогічного спілкування.
48. Проаналізуйте основні вимоги педагогічного такту.
49. Розкрийте основні вимоги педагогічного такту.

50. Визначте співвідношення педагогічного такту та вимогливості в діяльності викладача.
51. Охарактеризуйте шляхи розвитку педагогічних здібностей.